

با حکم مقام معظم رهبری انجام شد
انتصاب حجت الاسلام ربانی به نمایندگی ولی فقیه در جهاد کشاورزی

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در حکمی حجت‌الاسلام ربانی را به نمایندگی ولی فقیه در وزارت جهاد کشاورزی منصوب کردند. متن حکم مقام معظم رهبری به این شرح است: بسم‌الله الرحمن الرحیم، جناب ...

صفحه ۲

یکشنبه ۲۷ تیر ۱۴۰۰ - ۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ - ۱۸ جولای ۲۰۲۱

رئیس سازمان بورس مطرح کرد
کدهای «رئییسی» در حمایت از بازار سرمایه

گروه اقتصاد: ماجرای بورس ایران در یک سال گذشته قصه‌ای آشنا برای فعالان این حوزه و بخش زیادی از جامعه ایران است. بیش از یک سال پیش و در دوران اوج گیری ویروس کرونا در ایران، دفاتر عضویت در بازار سرمایه ایران یکی از شلوغ‌ترین مکان‌های ...

صفحه ۵

سال هجدهم • شماره ۴۰۵۴ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

تعدد و موازی کاری دستگاه‌های اطلاعاتی

کیورث اشتریان

در این نوشته در پی آن هستیم که از نگاهی کارشناسی مطالبی را درخصوص دستگاه‌های اطلاعاتی بیان کنم؛ هرچند که شاید سیاسیون و «جناحیون» چنین توصیه‌هایی را برنمایند چون آنان به اقتضای مبارزه قدرت، معمولاً چنین رویکردهایی را تعلیق به تغییر رادیکال در حوزه سیاسی می‌کنند. برای استواری بنای سخن، فقط به این بسنده می‌کنم که پژوهشگرانی بنام همچون «رابرت دال» و «لیندبلوم» بر آن هستند که راه‌حل‌های سیاسی و «فنی» می‌تواند قدرتمندتر از ایدئولوژی‌های سیاسی (لیبرالیسم و سوسیالیسم) عمل کنند. نقش احزاب و فعالان سیاسی بسیار ارزشمند و گاه بی‌بدیل است. نمی‌خواهم فدکاری‌هایشان را نادیده بگیرم اما آنان، در گذر عمر سیاسی خویش، نیازمند ارائه بسته‌های عملیاتی و راه‌حل‌های بدیل و شفاف برای سیاست‌های عمومی در همه حوزه‌های سیاست‌گذاری هستند.

اما سخن امروز!

در نوشتارها و گفتارهای گوناگونی درباره تکثیر نهادی در ایران سخن به میان آمده و آن را تحت عنوان «سوء مصرف نهادی» (institutional overdose) در ساختار نهادی جمهوری اسلامی نقد کرده‌ام. به نظر می‌رسد که با این وضعیت، نظام جمهوری اسلامی دچار خودتخریبی سیستماتیک نهادی است. به‌نظم اما این وضعیت درخصوص نهادهای اطلاعاتی و امنیتی کشور متفاوت است. در حوزه امنیتی، تکثیر دستگاه‌ها می‌تواند مفید باشد. البته بحث، نقد و حتی سخن‌گفتن از امور اطلاعاتی دشوار است؛ هرچند اهل فن ندهای نانوخته لابه‌لای خطوط را می‌توانند بخوانند. این‌گونه مباحث در زمره امور «حساس» محسوب می‌شود و این امر برای همچو منی که سابقه فعالیت اطلاعاتی ندارد، دشوارتر است. از این رو به تحلیل این پدیده در سطح هنجارهای اساسی در هدایت سیاست‌گذاری نهادی، منابع انسانی و تشکیلات دولتی می‌پردازم؛ این به حوزه کارشناسی من نزدیک‌تر است. جان کلام این نوشتار این است که برخلاف تصور برخی تحلیلگران که منتقد موازی‌کاری در دستگاه‌های امنیتی هستند، وجود سازمان‌های امنیتی موازی در جمهوری اسلامی می‌تواند پدیده‌ای مفید باشد. دلایل این امر را برمی‌شمارم:

یکم. مهم‌ترین و شاید شگفت‌آورترین دلیل، حفظ حقوق فعالان سیاسی-اجتماعی است. طبیعت کار دستگاه‌های امنیتی با تردید و سوءظن همراه است و شهروندان و فعالان سیاسی و اجتماعی در معرض شک و شبهه‌اند. از این رو «به‌صورت طبیعی» شهروندان در معرض تردید و تضییع حقوق اجتماعی قرار می‌گیرند. از این حیث ممکن است حقوق آنان از سوی «تنها یک» دستگاه امنیتی مورد تعرض قرار گیرد. همگی می‌دانیم که گاه ممکن است گرایش‌های فکری و حب و بغض‌ها سبب شود که یک شخص یا جریان متهم به جاسوسی یا از آن میرا شود. در چنین فضایی است که ممکن است از دستگاه قضایی یا نهادهای مدنی و احزاب سیاسی، کاری ساخته نباشد؛ چراکه به مجرد «امنیتی» تلقی شدن یک پرونده، امکان با حزم و احتیاط با آن برخورد می‌کنند. در این میان تنها یک «هماورد همکار» از جنس خود دستگاه جامع حاشیه‌نشین پرجمعیت یکی از پیامدهای این روند بود. شهر اهواز پس از شهر مشهد به دومین کانون حاشیه‌نشینی در کشور مبدل شد و حاشیه‌هایی مانند حمیرآباد، شلنگ‌آباد و کوی علوی، ملاشیه، مندلی و کوت عبدالله نایسامانی‌های موجود را بیش از پیش عیان کرد!

ادامه در صفحه ۲

احتمال به بن‌بست رسیدن برجام در دولت رئیسی چقدر است؟

مجلس به دنبال خروج از مذاکرات وین؟

صفحه ۳

عکس: سهند تاجی، شرق

گفت‌وگوی احمد غلامی با محمدرضا تاجیک

دولت بدون دولت

● به‌هیچ‌وجه نمی‌توان دولت‌های بعد از انقلاب را کپی پیست هم دانست

● آقای خاتمی نوشته‌اند «لطفامرا از ورای کتاب‌های دیگران هدایت نکنید»

صفحه ۴

یادداشت

دولت آینده و مصائب استان خوزستان

احسان هوشمند

شهری وضعیت منحصربه‌فردی در کشور داشتند. آتازبه‌کار برخی سازه‌های اقتصادی خوزستان در دهه ۴۰ از آن چنان اهمیتی برخوردار بود که برای افتتاح آنها مانند سد در شخص شاه و نخست‌وزیر وزیر کشاورزی هم‌زمان در مراسم افتتاح آن شرکت داشتند. مشارکت مهم‌ترین دانشمندان نیشکرشناس جهان در اجرای این پروژه‌ها ابعاد اهمیت این پروژه را نشان می‌دهد. پالایشگاه آبادان شش دهه پیش بزرگ‌ترین پالایشگاه جهان محسوب می‌شد. البته اجرای طرح‌های توسعه‌ای گوناگون در استان خوزستان یک کاستی برجسته داشت و آن بی‌توجهی به توسعه موزون و پایدار پرآبی مانند کارون، دز، کرخه، مارون، جراحی، زهره و رود مرزی اروندرود، سازه‌ها و سدهای آبی بزرگ، قرارگرفتن در ساحل خلیج فارس و وجود بندر بزرگ امام خمینی، وجود حدود ۸۰ درصد پالایشگاه‌ها و شرکت‌های پتروشیمی کشور، پالایشگاه آبادان، جاه‌های نفت فراوان، شبکه راه‌های ترانزیت کالا، وجود صنایع فولاد و برق و نیشکر و تولید قابل توجه برخی از محصولات کشاورزی، بخشی از ظرفیت‌های توسعه‌ای استان خوزستان است. خوزستان تنها استان کشور است که افزون بر کلان‌شهر اهواز دارای دو مرکز شهری با جمعیت بیش از ۲۰۰ هزار نفر است. براساس نتایج سرشماری‌های کشور، خوزستان تا سال ۱۳۵۵ تنها استانی است که به‌شدت مهاجرپذیر بود و برخی از شهرهای استان مانند خرمشهر و به‌ویژه آبادان از نظر مراکز تفریحی و فرهنگی و تأسیسات

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

مدیریت شهری تهران؛ هنگامه تغییر پارادایم!

امیر تامینی

پایتخت در نظر بگیرد؟ آیا بازگشت به رویکردها و ارزش‌های دوره ۱۳۸۴-۱۳۹۶ پاسخگوی انتظارات و مطالبه تحول متناسب با اقتضانات امروزین شهر تهران خواهد بود؟ اولویت‌ها و فوریت‌های شهردار جدید تهران چه مواردی باید باشد؟ شهر تهران به سبب تعویق پیاپی بحران‌ها و لا‌پوشانی چهره مهیب واقعیات «ناپایداری توسعه» (اعم از بارگذاری بیش از ظرفیت زیستی، بحران تأمین آب، آسیب‌های اجتماعی و نارضایتی‌های عمومی حاصل از نابرابری‌ها و تفاوت ارزش‌ها) زیر پوست شهر، بی‌شباب به انبار باروت و پاشنه آشیل کشور که می‌تواند کلیت کشور را در معرض ترک‌خوردگی قرار دهد، نیست؛ بنابراین با آشکار شدن شکست (از جمله حسین دهقان، سعید محمد و مهرداد بذریاش) خارج نیست و سهم اصلی و تأثیرگذار در این انتخاب را نیز یش سفیدان و زعمای شورای منتخب بر عهده دارند. در دو دهه اخیر شهر تهران به سبب سیاسی شدن منصب «شهردار تهران» و اتصال پذیری خیابان بهشت به میدان پاستور و بهارستان، بیشترین آسیب را از سیاسی‌کاری‌ها، بلندپروازی‌ها و منازعات جریان‌های مختلف سیاسی (مستقر درون دولت، مجلس و شهرداری) متحمل شده و شهروندان تهرانی نیز با مواجهه روزانه با انواع آلودگی‌ها، ازدحام بیش از حد، ترافیک سنگین همیشگی و به تعبیر دیگر افت مستمر کیفیت زندگی در شهر مهم‌ترین قربانیان این جنگ زرگری قدرت بوده‌اند. روند «توسعه اجتماعی شهر تهران» که از اواسط دهه ۱۳۸۰ آغاز شده و منجر به تغییر عمیق در سیما و سازمان فضایی شهر، توسعه و تکمیل ابرپروژه‌ها و زیرساخت‌های مختلف و به تعبیری پایه‌گذاری «تهران معاصر» شده بود، در سال ۱۳۹۶ متناثر از جنبش فراگیر «تکرار می‌کنیم» در انتخابات و نیز طرح موضوعاتی درباره شهرفروشی‌های بی‌ضابطه، بدهی‌های سرسام‌آور، واکاوری املاک نجومی و... دستخوش تغییر اساسی شده تا شورای پنجم پایتخت با وعده اصلاح روندهای پیشینی و تحقق مدیریت شهری انسان‌محور، شفاف و بدون انحراف (از طرح تفصیلی) جایگزین شود. ارزیابی عملکرد چهارساله این شورا این بار با مشارکت حداقلی شهروندان تهرانی (حدود ۱۵ درصد) در انتخابات عملاً با بی‌اقبالی مردم مواجه شد. با رای آوردن فهرست موسوم به شورای ائتلاف نیروهای انقلاب و مورد تأیید محمدباقر قالیباف، عملاً بار دیگر جریان معتقد به توسعه اجتماعی شهر تهران زمام مدیریت شهری را بر عهده خواهند گرفت. سؤال اصلی اینجاست که شورای منتخب باید چه نقشه راهی را برای مدیریت شهری

ادامه در صفحه ۵

تیر دو

جایگاه ایران در اقتصاد جهانی از مبالغه‌گویی تا واقعیت

اکرم زین‌البیان، سیدمحمد بحرینیان

صفحه ۶

تیرها

شورای نگهبان به دنبال افزایش اختیارات

صفحه ۳

ادامه اعتراض و درگیری در خوزستان تشنه

صفحه ۳

همه روایت‌ها در باره قطعنامه ۵۹۸

ایران در دوراهی جنگ - آتش بس

صفحه ۲

ماجرای بیسکویت‌های یک‌وونیم میلیون تومانی

صفحه ۵

تازه‌ترین اظهارات ۲ پناهنده مشهور ایرانی

صفحه ۱۱

حرف اول

چه کسی مقصر است؟

سعید ساویر، کارشناس انرژی

تالاب هورالعظیم یا همان هورالمیسان از دیرباز گهواره بخش مهمی از تمدن منحصربه‌فرد بین‌النهرین بوده است. طوایف عرب که در دو

سمت این هور عظیم برای قرن‌ها به کشاورزی، گاو‌میش‌داری، صیادی و تجارت مشغول بودند، بخشی از هویت جنوب بوده و زیست سازگار با محیط بخشنده هور، تور ماهیگیری، قایق و خانه‌های شناور روی آب، شاخص‌ترین اجزای این هویت هستند؛ اما روزگار طلایی هور با سرکارآمدن صدام در عراق و عزمش برای خشکاندن هورهای جنوب که مزیت شیعیان مخالف او به حساب می‌آمد و بعدتر جنگ ایران و عراق به سر آمد و از آن بهشت کم‌شده چیزی باقی نماند جز هوری خشکیده، میادین مین، سم‌های خاردار و ریزگردهایی که نفس ایران و عراق را به شماره انداخت. فروردین ۹۸ بر اثر بارش‌های قابل توجه در بالادست، سیل عظیمی به راه افتاد که در مسیر خود تا هورالعظیم، همه زمین‌ها را شست و وقتی به هور رسید، همه حوضچه‌ها آن را لریز کرد. هورالعظیم با احداث جاده، پل، دریاچه و دایک در زمان توسعه میادین نفتی به پنج حوضچه تقسیم شده است و این حوضچه‌ها از طریق کالورت و لوله‌هایی که در زیر جاده‌ها کار گذاشته شده است با هم در ارتباط هستند. بیشتر مساحت حوضچه اول در منطقه شهرستان رفیع قرار دارد و تنها در آنجا در آن ناحیه نفتی آزادگان شمالی آغاز می‌شود و پس از آن به ترتیب، آزادگان جنوبی، یاران شمال و جنوب قرار دارند و پس از اتمام حوضچه پنجم، میدان نفتی یادآوران در منطقه‌ای مرتفع به نسبت سایر مناطق و در منطقه‌ای کاملاً خشک توسعه یافته است. مطالبی را که زین پس در این نوشتار می‌آید، مشاهدات عینی فردی بدانند که با بحران سیل درگیر بوده و به گزارش‌های ارتفاع آب، مدل گردش جریان در منطقه و وضعیت شهرستان رفیع و روستاهای اطرافش دسترسی داشته است. از همان ابتدا در فضای مجازی، صحبت‌هایی بود مبنی بر اینکه، نفت برای حفاظت از تأسیساتش، راه را بر آب بسته است. توضیح اینکه ارتفاع منطقه هورالعظیم تنها چند متر بالاتر از سطح دریاهای آزاد است و به نسبت دشت اهواز در گودال قرار دارد. طبیعی بود که تئوری مطرح‌شده به‌لحاظ توپوگرافی از هیچ منطقی تبعیت نمی‌کند و در زمان سیل هیچ محدودیتی برای ورود آب به حوضچه‌های پنج‌گانه وجود نداشت.

ادامه در صفحه ۸

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم فرهنگ، هنر و رسانه همراه با ۱۰۰ عکس رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان
تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

خبر به وقت شرق

به تلگرام شرق پیوندید @sharghdaily